

Bemutatkozik az Országos Vérellátó Szolgálat

Az Országos Vérellátó Szolgálat (OVSz) jelenlegi formájában 2000. július 1-jétől működik. A szervezet 5 regionális és 18 területi intézményből áll, melyekhez szerződésben rögzített feladatok ellátásával szorosan kapcsolódik a 29 kórházi transfúziós osztály.

OVSz feladatai

Az OVSz jogszabályban rögzített feladata az ország egész területén biztosítani a vérellátás megtervezését és megszervezését, az egészségügyi intézmények vér és vérkészítményekkel való ellátását.

E tevékenységéhez kapcsolódó további feladatai:

- **Országos intézeti feladatok ellátása:** módszertani levelek, szakmai standardok, protokollok kiadása, adatgyűjtés, elemzések és értékelések végzése a vérellátással és a transfuziológiai szolgáltatásokkal összefüggésben. Munkatársaink a transfuziológia minden területét rendszeresen oktatják, a rezidensképzéstől a szakasszisztensi képzésig, és folyamatos továbbképzésben részesítjük saját dolgozóinkat is. Nemzetközi együttműködéseink keretén belül mód van más országok vérellátási gyakorlatának megismerésére, szakmai tapasztalatok gyűjtésére, hazai és nemzetközi szakirányú kongresszusi részvételre.
- **A nemzeti vérkészlet felügyelete, az azzal való gazdálkodás:** országos logisztikai és információs hálózat, országos vérkészlet nyilvántartás, diszpécser szolgálat működtetése.
- **Preparatív transfuziológiai feladatok:** véradásszervezés, donortoborzás, donorkivizsgálás, -oktatás, -megtartás, -nyilvántartás, gondozás, vérgyűjtés, levett vér kivizsgálása, vérkészítmények előállítása, ellenőrzése, tárolása, készlet nyilvántartása, kiadása, a felhasználás követése, alapanyag biztosítása gyári plazmakészítményekhez.
- **Klinikai transfuziológiai feladatok ellátása** (járóbeteg -, és fekvőbeteg - szakellátás keretében), vércsoport-vizsgálat, ellenanyagvizsgálás, kompatibilis készítmény kiválasztása, transfúziós szövődmények kivizsgálása, terhések immunhematológiai szűrése és gondozása, újszülöttek immunhematológiai vizsgálata, közreműködés a veleszületett vérezékenységben szenvedők kezelésében és gondozásában.
- **Minőségbiztosítási feladatok ellátása, minőségügyi rendszer működtetése**

A betegellátási igények kielégítéséhez szükséges *véradásokat* (~ 400.000 *Egység/év*) a Magyar Vöröskereszt és az Országos Vérellátó Szolgálat közösen

szervezi. A fenti véregységek 73 %-át *ún. kiszállásos vérvételen gyűjtjük*, ami azt jelenti, hogy megkeressük a véradót munkahelyén, iskolákban, vagy előre meghirdetett rendezvényeken. A hazai előírásoknak megfelelően minden véradást megelőző egy orvosi kivizsgálás és a véradóval történő elbeszélgetés is. Ez az egyik legfontosabb része a kivizsgálásnak, hiszen ekkor dől el, hogy a donor alkalmas-e véradásra, vagy sem.

Alkalmazott technikák

A véradásnak kétféle technikáját alkalmazzuk, az egyik az *ún. teljes vér (450 ml + 10 %, ~ 10 perc alatt) gyűjtése*, amit a speciálisan kifejlesztett összetett műanyag zsákrendszerrel végzünk, a másik eljárás során különböző gyártók által kialakított *afereziszes készülékeket használunk* (~ 60-90 perc), és csak azt a vérkomponenst távolítjuk el, amire terápiás igény van, különös tekintettel a trombocitára.

Ez utóbbi vérvételi technikát terápiás célból is alkalmazzuk betegeknél (pl. plazmaferezis), amelyet szintén csak orvosi felügyelet mellett lehet végezni.

Hazánk vérkészlete 3 fő helyszín között oszlik meg, 70 %-a az OVSZ vérellátóiban, hozzávetőleg 20 % a kórházi transfuziológiai osztályokon és kb. 10 % a kórházi depókban található. Évente átlagosan 400.000 egység teljes vér levétele történik, kb. 250.000 véradótól és mintegy 50.000 egység aferezissel állítunk elő trombocita koncentrátumot. Évente átlagosan 670.000 egység vérkészítményt (vörösvérsejt, plazma és trombocita) adunk ki transfúzióra.

A vérellátásban alkalmazott módszerek, technológiák kiválasztásánál mindig elsődleges szempont, hogy ne veszélyeztessük sem a véradót, sem a transfundált beteget. Ezért alkalmazzuk a nemzetközi gyakorlatnak is megfelelő kivizsgálási módszereket mind a vércsoport, mind a vírus-szerológia laboratóriumainkban, valamint betartjuk a gyógyszergyártás alapelveit (GMP=Helyes Gyártási Gyakorlat) a vérkészítmény előállítás teljes folyamata során. *Mind a laboratóriumok, mind a vérkészítmény előállítás csak validált, standardizált technológiákat alkalmaz, minimalizálva a manualitást.*

Az **OVSZ Központ végzi** a szakmai, gazdasági, pénzügyi és minőségügyi koordinációt, szabályzatok, eljárási utasítások, főigazgató utasítások értelmében. Ide tartoznak a rutin vérellátási feladatoktól független laboratórium, olyanok, mint konfirmáló, minőségellenőrző, és vércsoport referencia laboratóriumok. Mind a vérellátók, mind az OVSZ Központ laboratóriumai évente többször részt vesznek belső és külső körkontrollokban, biztosítva a magas színvonalú szakmai tevékenységet.

Az *OVSZ Minőségügyi rendszere* szintén a regionális struktúra szerint épül fel. A **minőségpolitikai nyilatkozat** tartalmazza mindazokat az alapelveket és célokat, amelyet az OVSZ vezetése kitzűzött, és amellyel minden munkatársa azonosul a munkája során.

Országos Vérellátó Szolgálat